

Udramatik

16. februar 2018, Weekendavisen, Sektion 3 (Bøger), Side 16, LARS BUKDAHL..., 870 ord, Id: e69ee2fa

Dialogløshed. Dramatik er ikke længere noget, forlagene udgiver, og derfor heller ikke noget, folk har mulighed for at læse, tragisk nok.

DER må have været en masse begejstrede læsere af Line Knutzons uventede, men dybt fortjente bestseller Camille Clouds brevkasse, der straks er gået på biblioteket for at finde flere bøger af denne vildt og voldeligt sjove forfatter og må have undret sig over, hvor besværligt og intrikat, den mission viste sig at være: Der er som eneste yderligere Gyldendaludgivelse fællesbogen Frit flet, 2015 - hvilken afdeling den end står i? - skrevet sammen med Naja Marie Aidt og Mette Moestrup, hvor den passionerede Camille-fan hurtigt vil opsnuse de eksklusivt Lineske bidrag; en no brainer er i hvert fald uddraget fra skuespillet Gruppe 8, der blev opført på Det Kgl. Teater i 2014. Der er i børneafdelingen også en billedbog, og to bøger for lidt ældre børn.

Men fremfor alt står der nede på dramatikhylderne, lige efter lyrikhylderne, en række blege bind, som udefra mest af alt ligner selvudgivet 80er-lyrik, udkommet på forlaget Drama, indeholdende Knutzons nyklassiske dramatik frem til og med Håndværkerne, 2009.

Den passionerede Camille-fan vil selvklart blive lykkeligt overvældet af alle disse dialoger og regibemærkninger og deres eminent, kostelige læselighed - og på stedet omdøbe sig til bare Line-fan - men undre sig desto mere over den pauvre præsentation.

Men hov! Har hun ikke skrevet dramatik, Line Knutzon (udover nævnte Gruppe 8) siden 2009? Jo, en hel masse faktisk, først og fremmest på Bellevueteatret (Elins fest, Shakespeares samlede værker (en oversættelse, men totalt Line-ficeret)), Danmarkshistorien, Syng dansk) og Frilandsmuseet (Gøngehøvdingen, Juleferie i Nøddebo Præstegård, Brødrene Lange, Heksemutter). Det er bare ikke til at læse noget af det, og så er det, den nyslåede, passionerede Line-fan og den gamle, passionerede Line-fan, der er mig, i kor udstøder det største, aggressive suk: DE STYKKER SKAL FINDES SORT PÅ HVIDT NU! Men dramatik er bare slet ikke noget, store og knap nok små forlag udgiver nu om stunder.

Sidst Gyldendal udgav dramatik - hvis man ser bort fra Niels Brunes ongoing fordanskning af Shakespeares samlede værker - var to skuespil af Astrid Saalbach i ét bind, Rødt og grønt & Piéta, i 2010. Og det var garanteret ikke mere frivilligt end som

så, men primært fordi Saalbach også er prosaforfatter på forlaget (og som sådan senest udgav en roman om en dramatikers trakasserier, Klapperslangen, 2014). En tredje stor dramatiker, Jokum Rohde, er udgivelsesaktuel på Gyldendal med en essaysamling, Modkørende (se forsiden), der blandt andet indeholder et essay med nedslag i hans eget dramatiske forfatterskab, som Gyldendal konsekvent har nægtet at røre med en ildtang.

Der er ikke mange, der læser dramatik, men der er heller ikke mange, der læser lyrik, og det kan Gyldendal trods alt godt finde ud af at udgive. Og selvfølgelig er skuespillet ikke en mindre litterær form end digtet - jeg mener: Sofokles, Shakespeare, Holberg, Beckett og Co., hallo! Knutzon, Saalbach, Rohde er både store forfattere og store dramatikere og først og fremmest store forfattere som dramatikere.

For slet ikke at tale om de yngre dramatikergenerationer, som det er svært at tale om, ikke bare fordi de slet ikke udkommer i bogform, men også fordi de har svært ved at blive spillet på teatrene, der hellere spiller gratis klassikere og - oh, store ironi! - dramatiske formateringer af succesfulde romaner og - ironien vil ingen ende tage! - digtsamlinger..

Men noget sker, blandt ungdom og i undergrund.

En flok idealister har oprettet AKT1, der med publikum på opfører nyskrevne radiodramaer, der senere kan streames gratis på akt1.dk. Nylig har AKT1 i samarbejde med forlaget Kornstork udgivet tre BØGER (flere er på vej) med dramaer, de har opført. Ved liveoptagelserne udleveres bøgerne gratis, og de er nu alle tre til at downloade, igen gratis, som udprintelige pdf-filer. Holdet bag skriver i deres faste forord: »Vi læser ikke dramatik, vi anser ikke dramatik for at være en del af tidens litteratur.

Men den nye dramatik fortjener både at blive oplevet og at blive læst som den dagsordensættende genre det kunne være. Vi vil bygge bro mellem litteraturen og dramatikken ved at tilføre sidstnævnte nye stemmer, ved et give den et møde med publikum i et levende radioteater og ved at udgive den.« AKT1 er først og fremmest gået efter forfattere, der allerede har markeret sig som unge poesi-prosatalenter, og i de første bind kan særligt Lea Marie Løppenthins græske anti-tragedie Persefone stikker af og Ida Marie Hedes sci-fi-groteske Bonnie møder Kødskam og Hjerteskam fremhæves. Mere af den slags subversiv, dramatisk udgivelses-terror, tak! For tiden opfører Teatret Sorte Hest Line Knutzons 15 år gamle, absurde mesterværk Torben Toben (kan stadig lånes på biblioteket som blegt Drama-hæfte); på Facebook har dramatikeren selv takket teatret med disse inderligt satiriske vers: »Kære Sorte Hest/Tak fordi I spiller/Et dansk stykke dramatik/Også selvom det er lidt gammelt (Hvad mange finder vammelt)/Det er ikke baseret/På nogen andres film eller bog/Det er bare skrevet i hånden,/Ganske ud af det blå/Ej heller er det baseret/På en såkaldt 'relevant kronik'/Som så ofte og tit bliver spillet/I et nøgent afpillet IKKE-RUM/(på dok 19)/(pakhus 11)(bag de ni dryppende vandrør)/(i mørke)/Helt uden PUBLIKUM./Man

taler så meget om refleksion/Men hvad nytter det hvis man ikke har forstand/På replik og situation.« Hørt! Og læst!!.

Alt materiale i Infomedia er ophavsretligt beskyttet.

Kunden må ikke sælge, videregive, distribuere, gengive eller mangfoldiggøre materiale fra Infomedia uden særlig og skriftlig aftale med Infomedia. Overført (downloadet) materiale skal slettes efter anvendelsen og må ikke indlægges i informations-genfindingssystemer, som for eksempel elektroniske postsystemer, databaser, fælles netværk eller lignende.

Videreformidling

Kunden må foretage videreformidling (ved videreformidling forstås kopiering, distribution via elektronisk post, tilrådighedsstillelse i databaser, på netværk eller lignende) af modtagne overskrift- og indledningsformater inden for kundens egen virksomhed. Al anden videreformidling af materiale fra Infomedia skal aftales skriftligt med Infomedia.